

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10. SINIF 1.SINAV

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

KAZANIM :A.2.2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.

1) Destan ile efsane arasındaki farkları 5 madde ile yazınız.

KAZANIM: A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.

2) Aşağıda Nazım Hikmet Ran'ın Kuvâyi Milliye Destanı adlı eserinden bir parça verilmiştir.

920'nin 16 Martı.

Öğleden evvel

saat onda

makina başında şöyle bir telgraf aldı Ankara'daki :

«Der-aliye 16/3/1920.

İngilizler bastı bu sabah

Şehzadebaşı'ndaki Muzika karakolunu.

Müsademe edildi.

İşgal altına alıyorlar İstanbul'u şimdi.

Berâyi malûmat arz olunur.

Manastırlı Hamdi.»

920'nin 16 Martı.

Harbiye Nezareti telgrafhanesi buldu Ankara'yı :

«Etrafta dolaşüyor İngiliz askerleri.

Şimdi işte

İngiliz askerleri giriyorlar nezarete.

İşte giriyorlar içeri.

Nizamiye kapısına.

Teli kes.

İngilizler burdadır.»

920'nin 16 Martı.

Manastırlı Hamdi Efendi

buldu Ankara'dakini tekrar :

«Paşa hazretleri,

Harbiye telgrafhanesini de işgal etti İngiliz bahriye askeri

Tophane'yi de işgal ediyorlar bir taraftan,

bir taraftan da zırhlılardan asker ihraç olunuyor.

Vaziyet vehamet kesbediyor efendim.

Paşa hazretleri,

Emri devletlerine muntazırım.

16 Mart 1920

Hamdi»

Destan türünün üslup özelliklerinden ikisini, parçadan örnekler vererek yazınız.

3) Uygur Harfli Oğuz Kağan Destanı -Halk Bilimsel Bir Tahlil-

Ay Kağan'ın doğurduğu bebeğin (Oğuz'un) tasviri dikkat çekicidir. Burada bebek, fizikî özellikleri bakımından daha ziyade "ışıkta yaratılmış perilerden güzel" saydam bir figür olarak betimlenmektedir. Burada bebeği gerçekçi bir şekilde betimlemenin ötesinde onun Tanrısal ışığı taşıdığı vurgu- lanmak istenmekte gibidir. Tasvir esnasında kullanılan kelimelerin de Oğuz'un nitelikleriyle örtüş- tüğü görülüyor. Yüzünün "gök" renginde oluşu, Gök Tanrıyla bağlantılı doğumuna, gözlerinin "al" oluşu bir kahraman olarak şiddetine ve alplığına telmihtir.

Bu parçada toplum hayatını yansıtan sosyal,siyasi ve tarihi öğelerden birini yazınız.

KAZANIM: A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

4) Bihruz Bey zamanındaki İstanbul'da yaşayan, pek şık giyinmesini seven ve validesinin yardımıyla geçinen, kibirli ve kendini dekolte gören, genç bir beydir. Her yıl olduğu gibi, baharın gelmesiyle Bihruz Bey'in de içi hoş olur ve sık sık gezintilere çıkar. Bir gün gelir ve lando diye tabir edilen ve bir o kadar da şık olan sarı renkli at arabasına biner. Arabasından indiğinde güzel bir lando daha gelir ve içerisinden iki hanım iner. Biri Periveş adında güzel, yirmi yaşlarında, sarışın bir hanım ve diğeri de Bihruz Bey'in sarışın hanımın hizmetkârı sandığı yaşlıca bir kadındır. Bihruz Bey, blond diye tabir ettiği sarışın hanıma

gönlünü kaptırır. Bu hanımların arakalarından yürür ve hanımların bu yere bir sonraki Cuma geleceklerini öğrense de gelecekleri saati öğrenmek nasip olmaz. Bir anda Keyfi Bey'in çıkması ile Periveş Hanım hızlıca kaçır ve Bihruz Bey her ne kadar takip etmeye çalışsa da izini kaybeder. O günden sonra bu sarışın güzel, Bihruz Bey'in aklından hiç çıkmaz.

Bu parçada öne çıkan anlatım tekniğini metinden örnekler vererek açıklayınız.

KAZANIM: A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

Bütün vedalar, kavuşmaların kucağında büyür.

Anlamına göre:

Yüklem türüne göre:

Göğsünde bir gül büyütüyorsan dikeninden şikayet etmeyeceksin.

Anlamına göre:

Yüklem türüne göre:

Parayla satın alınan her şey, daha fazla paraya satılabilir.

Anlamına göre:

Yüklem türüne göre:

Asla Őunu aklından ıkarma:

İŐığın olduğu yerde gölgeler de vardır.

Gz kamaŐtıran insanların karanlıkları korkunç olur!

Anlamına göre:

Yüklemin türüne göre:

İçerinin anahtarı dıŐarıdadır.

Anlamına göre:

Yüklemin türüne göre:

Kendin için yaŐamıŐın.

Ne bir kapı arkasında beklenmiŐin ne bir yolun sonunda zlenmiŐin!..

Anlamına göre:

Yüklemin türüne göre:

Kalbim sizinle g bizimle olsun <3

Gamze ÖZDİN